

Advies van 26 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Augustijnen.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met producties is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 oktober 2012. Op 2 november 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam]., prior provinciaal van de Augustijnen.

1.2. Op 15 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Geraads voornoemd.

Namens de Orde is verschenen pater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager was in de periode 1966/1967, hij was toen elf tot twaalf jaar oud, lid van een jeugdclub van de paters Augustijnen. De jeugdclub was gehuisvest in het souterrain van het klooster [naam] bij de [naam]kerk in [plaats]. Aangeklaagde was de jeugdleider van de club.

In het souterrain bevond zich een ruimte met een tafeltennistafel, speelgoed en stripboeken. Klager was veel op zichzelf en zocht de rust van die ruimte op. Klager was vaak te vinden tussen de stripboeken.

Klager mocht van aangeklaagde leuke klusjes doen, zoals de nieuwsbrieven in enveloppen doen en lijnen kalken op het voetbalveld. Aangeklaagde knuffelde klager dan. Hij raakte hem

over de kleding aan. Aangeklaagde zei dat klager lief was en aardig. Klager vond aldus de aandacht die hij thuis soms tekort kwam. Hij voelde zich uitverkoren. Het knuffelen vond altijd plaats op een plek waar anderen klager en aangeklaagde niet konden zien. Aangeklaagde zei ook dat klager het tegen niemand mocht zeggen. Anders zou aangeklaagde niet meer van klager kunnen houden.

Na enige tijd ging aangeklaagde klager ook aanraken onder de kleding. In eerste instantie in de broek, maar over de onderbroek. Later werd ook het blote geslacht van klager aangeraakt. Aangeklaagde maakte daarbij de broek van klager los. Aangeklaagde probeerde de penis van klager stijf te maken. Soms werd klager betast terwijl klager voor aangeklaagde moest blijven staan. Ook moest klager wel bij aangeklaagde op schoot zitten.

Het misbruik vond meestal plaats in het souterrain van de jeugdclub, in een lange gang met kasten waarin kantoorartikelen lagen opgeslagen. Later vond het misbruik plaats op de kamer van aangeklaagde in het klooster [naam].

Daar gebeurde het, tegen het einde van het schooljaar, dat klager bovenop aangeklaagde op diens bed moest gaan liggen. Aangeklaagde bewoog onder klager en hijgde daarbij. Aangeklaagde raakte ook de penis van klager aan en gaf hem een langdurige tongzoen. Klager schrok daar heel erg van.

Die avond heeft klager aan zijn ouders verteld wat aangeklaagde met hem deed. De vader van klager belde met kapelaan [naam]. Die kwam dezelfde avond naar de woning van klager en klager moest hem het verhaal nog eens vertellen. Klager heeft nooit gehoord wat er vervolgens is gebeurd. Klager is niet terugggegaan naar de jeugdclub en hij heeft aangeklaagde sindsdien dan ook niet meer gezien. Een klasgenoot vroeg waarom klager niet meer naar de jeugdclub kwam. Klager heeft hem de reden verteld, waarna de klasgenoot zei: "Dat weet toch iedereen, wij noemen hem altijd pater pielekestrekker".

2.2. Klager vindt het erg moeilijk te definiëren wat de gevolgen van het misbruik zijn geweest. Het heeft jarenlang geen prominente rol in zijn leven gespeeld. Door de enorme media-aandacht voor het misbruik is klager opnieuw geconfronteerd met zijn verleden. Hij denkt nu dagelijks aan het misbruik en heeft daar veel last van. De geest is voor klager uit de fles en hij vindt het moeilijk die terug in de fles te krijgen door de herinnering aan het misbruik een plek te geven. Klager heeft moeite in de omgang met homoseksuelen. Hij wijt dit aan het misbruik.

Dertig jaar geleden is klager gescheiden. Klager is daarna in psychotherapie gegaan omdat hij een grote deuk in zijn zelfvertrouwen had opgelopen. Klager had in die periode depressieve gevoelens en zelfs suïcidale gedachten. In 1987 is klager hertrouwd en uit dit huwelijk zijn een zoon en een dochter geboren. De huidige echtgenote van klager weet van het misbruik, evenals zijn oudste zus.

Achteraf heeft klager veel moeite om de positie van zijn ouders te begrijpen. Hij voelt teleurstelling over het feit dat zijn ouders nooit hebben geïnformeerd hoe hij het misbruik heeft beleefd. Klager heeft zich daardoor heel alleen gevoeld.

2.3. Klager wil erkenning en excuses van de kerkelijke gezagsdrager.

3. De reactie op de klacht

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Er is niets gevonden dat wijst op misbruik door aangeklaagde. Wel is pater [naam] bekend dat drie andere klachten tegen aangeklaagde zijn ingediend en voorts dat meldingen met betrekking tot aangeklaagde bekend zijn bij de commissie Deetman. Pater [naam] kan op basis van de hem ter beschikking staande feiten en omstandigheden de klacht bevestigen noch ontkennen. Pater [naam] laat een en ander ter beoordeling van de Klachtencommissie. Hij is volledig bereid om desgewenst tot een goed en open gesprek met klager te komen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de hiervoor genoemde Procedure. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende één (school)jaar geregeld, ten minste één à twee keer per maand, door aangeklaagde is misbruikt. Het misbruik bestond uit het aanraken van het geslachtsdeel van klager zowel over de broek als op de blote huid. Ook heeft aangeklaagde geprobeerd de penis van klager stijf te maken. Daarnaast heeft aangeklaagde klager eenmaal op zich getrokken terwijl hij op bed lag en hem een tongzoen gegeven.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De verklaring van klager wordt ondersteund door de verklaring van zijn zus [naam] die verklaart dat zij van haar moeder heeft gehoord dat met klager op de jeugdclub dingen waren gebeurd die niet door de beugel konden alsmede dat hun ouders naar aanleiding daarvan contact hebben gehad met kapelaan [naam]. Dat laatste sluit ook aan op de verklaring van klager. Daarnaast zijn er twee adviezen tot het gegrond verklaren van klachten tegen aangeklaagde (zaaknummers 2012T637 en 2012T755[3]).

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf of twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij moest kunnen vertrouwen. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert pater [naam], prior provinciaal van de Augustijnen, de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 26 februari 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de prior provinciaal en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de prior provinciaal binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de prior provinciaal daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de prior provinciaal.